

This document is in Macedonian, Albanian and English

[МК]

Прелиминарен извештај на ЦИВИЛ за Претседателските избори: Мирен изборен ден, демократски и фер изборен натпревар

Мирен изборен ден, демократски и фер изборен натпревар и висока излезност се главните карактеристики на изборниот ден. Институциите обезбедија коректен изборен процес во кој граѓаните и граѓаните можеа слободно да гласаат. Политичките партии и претседателските кандидати имаа можност непречено да ги претстават своите програми и концепти во јавноста, а медиумите немаа пречки во известувањето. Тоа е прелиминарната оценка на ЦИВИЛ на Претседателските избори што се одржаа на 24 април.

ЦИВИЛ – Центар за слобода спроведува сеопфатен долгорочен изборен мониторинг на Претседателските и Парламентарните избори, од моментот на нивно распишување 14 февруари.

Посебно внимание во долгорочниот мониторинг на организацијата се посветува на дезинформациите, говорот на омразата и странското малигно влијание, како и на политичкото финансирање, медиумите и почитувањето на законските стандарди во текот на изборниот процес.

ЦИВИЛ спроведе мониторинг на Претседателските избори на 24 април со 51 акредитиран набљудувач. Сите набљудувачи на ЦИВИЛ се мобилни, односно посетуваат поголем број избирачки места, но го набљудуваат поширокиот регион во кој се распоредени.

Мониторингот на терен се спроведе преку мобилни краткорочни теренски набљудувачи во Скопје, Куманово, Пробиштип, Штип, Кочани, Велес, Кавадарци, Прилеп, Битола, Охрид, Струга, Кичево, Тетово, Гостивар.

Набљудувањето на терен се спроведува во 13 категории (плус „друго“), што обезбедува целосна информација за тоа што се случува.

Набљудувачите регистрираа повеќе од 60 случаи на нерегуларности во текот на гласањето на 24 април.

Поголем дел од тие нерегуларности беа од техничка природа. Поточно, во повеќе случаи се работеше за неисправност на фингерпринт апаратите или за неможност да се вчитаат податоците на поединечни гласачи. Изборната администрација успешно се справи со овие технички предизвици. Сепак, во два случаи, гласачите се откажаа од гласањето поради должината на чекањето.

Посериозно нарушување на стандардите се бележи во десетина случаи во кои поединци од изборната администрација (избирачките одбори) сугерираа, односно вршеа влијание врз гласачите - за кого да гласаат.

МВР извести за пет, а ЦИВИЛ за еден случај на фотографирање на гласачкото ливче.

Регистрирани се и неколку случаи на нарушување на тајноста на гласањето, како и повреда на правото на глас.

Кршењето на изборниот молк беше регистрирано во неколку случаи, како на терен, така и на социјалните мрежи и во дел од медиумите.

Иако беа пријавени неколку сомнежи за изборен поткуп, не беа обезбедени докази за такви дејствија.

ЦИВИЛ подготвува целосен извештај со сите поединечни случаи и избирачки места, односно локации каде што се регистрирани изборни нерегуларности на денот на гласањето, како и целосен извештај од долгорочниот мониторинг.

Целосниот извештај, заедно со анализите и препораките што произлегуваат од мониторингот, ќе биде објавен по завршувањето на изборниот процес.

ЦИВИЛ е на располагање на јавноста, институциите и медиумите за детали и согледувања поврзани со претседателските и парламентарните избори, како и за сите останати прашања поврзани со демократските процеси.

На парламентарните избори на 8 мај, ЦИВИЛ ќе распореди околу 100 акредитирани набљудувачи.

[AL]

Raporti preliminar i CIVIL-it për zgjedhjet presidenciale: Ditë paqësore e zgjedhjeve, garë demokratike dhe e ndershme zgjedhore

Ditë e qetë zgjedhjesh, garë zgjedhore demokratike dhe e ndershme dhe pjesëmarrje (dalje) e lartë janë karakteristikat kryesore të ditës së zgjedhjeve. Institucionet siguruan një proces zgjedhor korrekt në të cilin qytetarët mund të votonin lirshëm. Partitë politike dhe kandidatët për president patën mundësinë që programet dhe konceptet e tyre t'i prezantojnë publikut të papenguar, ndërsa mediat nuk patën pengesa në raportim. Ky është vlerësimi paraprak i CIVIL-it për zgjedhjet presidenciale të mbajtura më 24 prill.

CIVIL – Qendra për Liri zbaton monitorim gjithëpërfshirës afatgjatë zgjedhor të zgjedhjeve presidenciale dhe parlamentare, që nga momenti i shpalljes së tyre më 14 shkurt.

Vëmendje e veçantë në monitorimin afatgjatë të organizatës i kushtohet dezinformimit, gjuhës së urrejtjes dhe ndikimit malinj të huaj, si dhe financimit politik, medias dhe respektimit të standardeve ligjore gjatë procesit zgjedhor.

CIVIL- i i ka monitoruar Zgjedhjet Presidenciale të 24 prillit me 51 vëzhgues të akredituar. Të gjithë vëzhguesit e CIVIL-it janë të lëvizshëm, respektivisht, vizitojnë një numër më të madh të vendvotimeve, por vëzhgojnë rajonin më të gjerë në të cilin janë vendosur.

Monitorimi në terren është realizuar përmes vëzhguesve mobil afatshkurtër në terren në Shkup, Kumanovë, Probishtip, Shtip, Koçan, Veles, Kavadar, Prilep, Manastir, Ohër, Strugë, Kërçovë, Tetovë, Gostivar.

Vëzhgimi në terren kryhet në 13 kategori plus "të tjera", që jep informacion të plotë për atë që po ndodh.

Vëzhguesit kanë regjistruar mbi 60 raste të parregullsive gjatë votimit të 24 prillit.

Shumica e këtyre parregullsive ishin të natyrës teknike. Më saktësisht, në disa raste bëhej fjalë për mosfunksionim të aparateve të gjurmëve të gishtave apo pamundësi për të ngarkuar të dhënat e votuesve individualë. Administrata zgjedhore i përballoi me sukses këto sfida teknike. Megjithatë, në dy raste, votuesit hoqën dorë nga votimi për shkak të pritjes së zgjatur.

Shkelje më serioze e standardeve është shënuar në rreth dhjetë raste në të cilat individë nga administrata zgjedhore (bordet zgjedhore) kanë sugjeruar, pra kanë ushtruar ndikim te votuesit - për cilin të votojnë.

Ministria e Brendshme ka raportuar për pesë raste, ndërsa CIVIL-i për një rast të fotografimit të fletëvotimit.

Janë regjistruar edhe disa raste të shkeljes së privatësisë së votimit, si dhe shkeljes së të drejtës së votës.

Shkelja e heshtjes zgjedhore është regjistruar në disa raste, si në terren, ashtu edhe në rrjetet sociale dhe në disa media.

Edhe pse u raportuan disa dyshime për ryshfet zgjedhor, nuk u dhanë asnjë provë për veprime të tilla.

CIVIL-i përgatit një raport të plotë me të gjitha rastet individuale dhe vendvotimet, gjegjësisht lokacionet ku janë regjistruar parregullsi zgjedhore në ditën e votimit, si dhe një raport të plotë nga monitorimi afatgjatë.

Raporti i plotë, së bashku me analizat dhe rekomandimet nga monitorimi, do të publikohet pas përfundimit të procesit zgjedhor.

CIVIL-i është në dispozicion të publikut, institucioneve dhe mediave për detaje dhe gjetje në lidhje me zgjedhjet presidenciale dhe parlamentare, si dhe për të gjitha çështjet e tjera që lidhen me proceset demokratike.

Në zgjedhjet parlamentare të 8 majit, CIVIL do të dërgojë rreth 100 vëzhgues të akredituar.

[EN]

CIVIL's preliminary report on the Presidential Elections: Peaceful Election Day, democratic and fair election competition

A peaceful election day, a democratic and fair election contest, and a high turnout are the main characteristics of the Presidential Election Day in North Macedonia. The institutions ensured a correct electoral process in which citizens could vote freely. Political parties and presidential candidates had the opportunity to present their programs and concepts to the public unhindered, and the media faced no obstacles in reporting. This is the preliminary assessment of CIVIL on the Presidential Elections that took place on April 24.

CIVIL - Center for Freedom is conducting comprehensive long-term election monitoring of the Presidential and Parliamentary elections, starting from their announcement on February 14.

Special attention in the long-term monitoring of the organization is dedicated to disinformation, hate speech, foreign malign influence, political financing, the media, and respect for legal standards during the election process.

CIVIL conducted monitoring of the Presidential Elections on April 24 with 51 accredited observers. All CIVIL observers are mobile, meaning they visit a larger number of polling stations, and observe the wider region in which they are deployed.

Field monitoring was carried out through mobile short-term observers in Skopje, Kumanovo, Probishtip, Shtip, Kochani, Veles, Kavadarci, Prilep, Bitola, Ohrid, Struga, Kichevo, Tetovo, and Gostivar.

Field observation is conducted in 13 categories (plus "other"), providing complete information about what is happening.

Observers registered more than 60 cases of irregularities during the April 24 vote.

Most of those irregularities were of a technical nature. Specifically, in several cases, there were issues with the malfunction of fingerprint devices or the inability to load individual voters' data. The election administration successfully managed these technical challenges. However, in two cases, voters gave up voting due to the long wait.

A more serious violation of standards was recorded in about a dozen cases, where individuals from the electoral administration (electoral boards) suggested or exerted influence on voters regarding whom to vote for.

The Ministry of the Interior reported five cases, and CIVIL reported one case of photographing the ballot paper.

Several cases of violating the secrecy of voting, as well as the right to vote, were also registered.

Violation of election silence was observed in several cases, both on the ground and on social networks, and in some media outlets.

Although several suspicions of vote-buying were reported, no evidence of such actions was provided.

CIVIL is preparing a full report with all individual cases and polling stations or locations where electoral irregularities were registered on the day of voting, as well as a comprehensive report from the long-term monitoring.

The full report, along with analysis and recommendations resulting from the monitoring, will be published after the conclusion of the electoral process.

CIVIL is available to the public, institutions, and media for details and observations related to the presidential and parliamentary elections, as well as for all other issues related to democratic processes.

For the parliamentary elections on May 8, CIVIL will deploy around 100 accredited observers.